

Veilig Slapen op de Kinderopvang

De rol van de oudercommissie: (on)gevraagd advies

(onderdeel van drieluik infosheet algemene informatie, informatie voor ouders en informatie voor oudercommissies)

De oudercommissie (OC) heeft volgens de Wet kinderopvang (artikel 1.60) het recht om advies te geven over belangrijke onderwerpen die te maken hebben met de opvang van kinderen. Een van die onderwerpen is het beleid op het gebied van veiligheid en gezondheid, waaronder veilig slapen valt.

Dit betekent ook dat de oudercommissie mag adviseren over hoe de kinderopvangorganisatie beleid maakt, aanpast of uitvoert rond veilig slapen.

Waarom beleid over veilig slapen onmisbaar is

Een veilige slaapomgeving is van levensbelang voor jonge kinderen. Vooral baby's en jonge dreumesen zijn kwetsbaar. In de kinderopvang slapen zij vaak meerdere keren per dag in een andere omgeving dan thuis. Daarom is helder, actueel en goed uitvoerbaar beleid over veilig slapen onmisbaar.

Goed beleid helpt risico's te verkleinen. Het geeft pedagogisch professionals duidelijke handvatten en laat ouders zien hoe de opvang zorgt voor een veilige slaapomgeving. Als oudercommissie kun je hierin een belangrijke rol spelen. Je kijkt kritisch mee, stelt vragen en adviseert vanuit het perspectief van ouders en kinderen.

Slapen op de kinderopvang; wat verandert er voor een baby?

Onderzoek laat zien dat de kans dat een baby plotseling en onverwacht tijdens de slaap overlijdt, iets hoger is in de kinderopvang dan thuis (NCJ, 2007). Voor een baby blijkt de overgang van thuis naar de kinderopvang een ingrijpende gebeurtenis, ook al is de opvang van goede kwaliteit. Er verandert namelijk veel voor een baby: andere verzorgers, nieuwe geluiden en geuren, een ander bedje, een afwijkende dagindeling en soms voeding uit een fles in plaats van de borst.

Al deze veranderingen in de routine kunnen spanning en stress geven. Uit onderzoek blijkt dat stress invloed kan hebben op risicofactoren rond wiegendood (L'Hoir, 1998). Daarom is het belangrijk dat een baby rustig en zorgvuldig kan wennen aan de overgang van thuis naar de kinderopvang. Kinderopvang en ouders hebben hier beiden een rol in, bijvoorbeeld door goede wenaafspraken te maken, informatie over slaapgewoonten uit te wisselen en in de eerste periode extra alert te zijn.

Wat hoort er in goed beleid te staan?

Een helder en actueel beleid over veilig slapen is hierbij essentieel. In dit beleid staat niet alleen wat pedagogisch professionals moeten doen, maar ook waarom dat belangrijk is. Het helpt pedagogisch professionals bewust te blijven van de risico's en goed om te gaan met veranderingen in de ontwikkeling van jonge kinderen. Het vernieuwde protocol [Veilig Slapen in de Kinderopvang](#) van VeiligheidNL is hiervoor een goede basis. Dit protocol is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, bevat actuele inzichten en geeft praktische adviezen voor de dagopvang.

Als oudercommissie kun je erop letten dat het beleid duidelijke werkinstructies bevat. Denk aan afspraken over rugligging, toezicht, temperatuur, bedmateriaal, het gebruik van slaapzakken en handelen bij uitzonderingen. Ook is het belangrijk dat het beleid aandacht heeft voor kwetsbare momenten, zoals de wenperiode, jonge baby's en kritieke fasen in de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 24 maanden. Daarbij hoort ook dat de opvang bij de start van een nieuw kind actief uitvraagt wat de slaapgewoonten van het kind thuis zijn. Denk aan vaste slaaptijden, manier van inslapen, gebruik van een slaapzak of fopspeen en bijzonderheden waar medewerkers rekening mee moeten houden. Juist tijdens de wenperiode is extra afstemming met ouders belangrijk, zodat de overgang voor het kind zo rustig en veilig mogelijk verloopt.

Goed contact met ouders helpt om kinderen goede opvang te bieden. Niet alleen tijdens de wenperiode, maar ook daarna. Maar als een kind start op de opvang, is dat wel het moment om te bouwen aan een goede samenwerkingsrelatie. Ouders en pedagogisch professionals die een goede samenwerkingsrelatie hebben met elkaar kunnen informatie uitwisselen over hoe het met een kind gaat en wat het nodig heeft. Zo kunnen zij beter samenwerken en sneller reageren als er iets speelt. De oudercommissie kan adviseren hoe de kinderopvang dit contact met ouders goed regelt in het beleid. Daarbij is het belangrijk dat de organisatie niet alleen beschrijft hoe zij met ouders samenwerkt, maar ook waarom dit belangrijk is en hoe medewerkers hier in de praktijk invulling aan kunnen geven. Denk bijvoorbeeld aan afspraken over het delen van informatie, het vragen naar ervaringen van ouders en het omgaan met vragen en zorgen.

Wil je je verdiepen in de preventie van wiegendood en welke richtlijnen er bestaan voor de kinderopvang?

We noemen een aantal betrouwbare bronnen:

- Veiligheid.nl: over [de 4 van veilig slapen](#) en [slapen in een slaapzak](#)
- Gezonde Kinderopvang: [aandacht voor slaap 0-4 jaar](#)
- Jeugdgezondheidszorg richtlijnen: [richtlijnen preventie wiegendood](#)
- NCJ en RIVM [overzichtskaart](#)
- Video's over [veilig slapen](#)
- Veiligheid en Welzijn van Baby's: www.seefspot.nl
- Informatie Veilig Slapen op de Kinderopvang [website van BOinK](#)

Gevraagd én ongevraagd advies

→ Gevraagd advies

Bijvoorbeeld wanneer de organisatie het beleid aanpast op basis van het [vernieuwde protocol Veilig Slapen in de Kinderopvang](#) van VeiligheidNL. De oudercommissie wordt dan formeel om advies gevraagd.

De oudercommissie krijgt uitleg over de aanleiding, inhoud en gevolgen. Vragen stellen mag en is gewenst.

De OC bespreekt intern het voorstel, eventueel met input van de achterban, de ouders waarvan de kinderen naar de opvanglocatie gaan..

De oudercommissie schrijft een gemotiveerd advies (positief, positief mits...., negatief of negatief tenzij...).

De houder reageert schriftelijk op het advies:

Gaat hij/zij ermee akkoord, of wijkt de houder af, dan moet dit met heldere onderbouwing worden toegelicht.

De oudercommissie informeert de ouders kort over het advies dat is uitgebracht en de uitkomst.

→ Ongevraagd advies

De oudercommissie mag ook **ongevraagd advies** uitbrengen, bijvoorbeeld wanneer:

- Ouders signalen geven dat het slaapbeleid niet goed wordt nageleefd.
- Nieuwe inzichten of veiligheidsadviezen van instanties (zoals VeiligheidNL het RIVM of GGD) verschijnen.
- De praktijk niet overeenkomt met het beschreven beleid.

Betrekken van ouders

De oudercommissie vertegenwoordigt alle ouders van de opvanglocatie. Daarom is het belangrijk om signalen, vragen en ervaringen van ouders mee te nemen in het advies. Mogelijkheden zijn o.a.:

- Ouders bevragen over hun ervaringen en zorgen rond veilig slapen
- Informatie delen over adviezen en overleg met de organisatie
- Samen nadenken over hoe ouders goed geïnformeerd worden

Veilig slapen op de kaart zetten

Veilig slapen is een onderwerp waarin je geen concessies wilt doen. Elke onveilige situatie kan risico's opleveren. Als oudercommissie kun je bijdragen door:

- Het belang van actueel, onderbouwd beleid te benadrukken
- Te wijzen op het belang van goede uitvoering in de praktijk
- Veilig slapen structureel op de agenda te zetten

Zo draagt de oudercommissie eraan bij dat ieder kind in de opvang veilig kan slapen.

Tip voor de oudercommissie

Veiligheid NL heeft in afstemming met verschillende praktijkdeskundigen en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid een **model-protocol** ontwikkeld: **Veilig slapen in de Kinderopvang**. Met een kleine aanpassing is het protocol ook te gebruiken voor andere vormen van kinderopvang, zoals oppas aan huis of grootouders en gastouderopvang.

